

Αμαρτία και σωματική υγεία

Την πασιγνώστη περικοπή της θεραπείας του παραλύτου της Καπερναούμ από τον Κύριό μας, διηγείται ο Ευαγγελιστής Μάρκος στο σημερινό Ευαγγελικό ανάγνωσμα. Οι συγγενείς του αρρώστου, λόγω του πλήθους, είναι αδύνατο να πλησιάσουν τον Χριστό. Γι' αυτό χαλούν τη σκεπή του οικήματος και τον κατεβάζουν ενώπιον του Θεανθρώπου, δείχνοντας, με τον τρόπο αυτό, τόσο την πίστη εκείνου, όσο και την δική τους στη σωστική Του δύναμη. Και ενώ θα περίμενε κανείς ο Ιησούς να θεραπεύσει απευθείας τον ασθενή, Εκείνος θέτει τα πράγματα σε άλλη βάση και συγχωρεί, καταρχήν, τις αμαρτίες του, γεγονός που εξαγριώνει τους παρευρισκομένους εκπροσώπους της θρησκευτικής ηγεσίας της περιοχής.

Η συγχώρηση των αμαρτιών σε έναν άνθρωπο που βασανίζεται, για πολλά χρόνια, από το άλγος της σωματικής ασθένειας αποκαλύπτει την άμεση και άρρηκτη σχέση της αμαρτίας, που συνιστά ψυχική και πνευματική εκτροπή, με την σωματική υγεία. Και αυτό είναι απολύτως φυσικό, καθότι σώμα και ψυχή στον άνθρωπο είναι αλληλοσυμπληρούμενες πραγματικότητες, που επηρεάζουν διαρκώς η μία την άλλη. *«Η Εκκλησία θεωρεί την νόσο ως συνέπεια της πτώσεως του ανθρώπου, της απομακρύνσεως από τον Θεό. Αυτό δε σημαίνει ότι η ασθένεια αποτελεί ένα είδος τιμωρίας του Θεού προς τους ανθρώπους για την ασέβειά τους. Η Πατερική μας παράδοση αναφέρει ότι η ανθρώπινη φύση, από τη στιγμή που εκούσια αρνήθηκε τον Παράδεισο της κοινωνίας με τον Θεό, υφίσταται, πλέον, την φθορά του κόσμου. Προ της πτώσεως, η φύση, ο φυσικός κόσμος, συμπαραστέκονταν στον άνθρωπο... Με την πτώση, δηλ. την άρνηση από τον άνθρωπο της προτεραιότητας της σχέσης του με τον Τριαδικό Θεό και την θεοποίηση του ανθρώπινου αυτοειδώλου, διαστρέφεται και η σχέση του ανθρώπου με τον κόσμο, με την ίδια του τη φύση»*ⁱ

Η Πατερική διδασκαλία είναι σαφής επί του θέματος: *«Τα πλείονα των νοσημάτων εξ αμαρτημάτων εστί ψυχικών. Ει γαρ το κεφάλαιον, αυτός ο θάνατος, εξ αμαρτίας έσχε την ρίζαν και την υπόθεσιν, πολλώ μάλλον και των νοσημάτων τα πολλά»*ⁱⁱ Οι περισσότερες, δηλ. από τις σωματικές αρρώστιες, κατά τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο, προέρχονται από αμαρτίες της ψυχής. Γιατί, αν η σπουδαιότερη αρρώστια, ο ίδιος ο θάνατος, έχει την ρίζα του και την αιτία του στην αμαρτία, πολύ περισσότερο έχουν την ίδια αιτία τα περισσότερα νοσήματα. Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και ο Μέγας Βασίλειος, ο οποίος επισημαίνει ότι, όταν ο άνθρωπος ζει με φρόνηση,

μακριά από την αμαρτία, ωφελεί την υγεία του, ψυχική και σωματική, ενώ, όταν ζει αφρόνως βλάπτει αυτήν. *«Αλλά και υγείας επί τη ψυχή ποιητικά τα κατά φρόνησιν γινόμενα. Η δε αφροσύνη τραύματα και μώλωπας απεργάζεται»ⁱⁱⁱ*

Από τα παραπάνω εξάγονται δύο βασικά συμπεράσματα: Το πρώτο είναι ότι δεν πρέπει να στηλιτεύουμε την ασθένεια, όταν μάς επισκέπτεται, αλλά να αναζητούμε μέσα μας τις αιτίες οι οποίες την προκάλεσαν. Η ασθένεια, ενίοτε, λειτουργεί προληπτικά και παιδαγωγικά για την πνευματική μας πορεία. Προλαμβάνει την υπερηφάνεια, οδηγεί στην υπομονή και, ταυτόχρονα, αυξάνει την πίστη στον Θεό. Η ασθένεια και ο πόνος που αυτή προκαλεί *«δεν είναι μια απλή ατομική δοκιμασία, αλλά μυστήριο που αποκαλύπτει άλλες πλευρές της ζωής, είναι μια κλίση για να βιώσει κανείς τον λυτρωτικό πόνο του Χριστού, να βιώσει το μυστήριο του πόνου και της Αναστάσεως του Χριστού...»^{iv}*

Το δεύτερο συμπέρασμα σχετίζεται με την ανάγκη καταπολέμησης της αμαρτίας, η οποία, τελικά, είναι η γενεσιουργός αιτία της σωματικής ασθενείας. Και αυτό συμβαίνει γιατί *«η αμαρτία καταντά αυτοτιμωρία, αυτοκαταδίκη και αυτοκαταστροφή, αυτοεγκλεισμός του ανθρώπου στη μοναξιά και στο αδιέξοδό του, στην ασθένεια και στην αδυναμία του, αυτοπαράδοσή του στο θάνατο που διάλεξε αντί για τη ζωή»^v*. Το φάρμακο κατά της αμαρτίας είναι η μετάνοια που εξασφαλίζει στον άνθρωπο την ψυχική του ισορροπία, καρπός της οποίας είναι και η σωματική υγεία. Η περίοδος της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, που διανύουμε, είναι λαμπρή ευκαιρία να αγωνιστούμε στο στάδιο των αρετών και να βιώσουμε τους καρπούς της μετάνοιας. Ας μην την αφήσουμε να πάει χαμένη.

Αρχιμ. Ε.Ο.

ⁱ Νεκτάριος, Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξών & Διαποντίων νήσων, Ομιλία στον Ιατρικό κόσμο της Κέρκυρας, 18/10/2003

ⁱⁱ Ε.Π.Ε. 10,222

ⁱⁱⁱ Ρ.Γ. 30, 92C – 93A

^{iv} Ιερόθεος, Μητροπολίτης Ναυπάκτου & Αγίου Βλασίου, Επιστολή προς τον Μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο, 29/10/2007

^v π. Μιχαήλ Καρδαμάκης, «Ορθόδοξη πνευματικότητα», σελ. 246